

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 258/05-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť záujmového združenia (...) C., so sídlom Ž., zastúpeného advokátom Mgr. R. G., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky písomnou odpoveďou Okresného súdu Žilina z 3. júna 2005 na jeho žiadosť o doručenie uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 254/03 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť záujmového združenia (...) C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2005 doručená sťažnosť záujmového združenia (...) C. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z obsahu podania vyplynulo, že smeruje proti písomnej odpovedi Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) z 3. júna 2005, ktorou nevyhovel žiadosti sťažovateľa o doručenie rozhodnutia Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 254/03 z 24. júla 2003, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľa ako účastníka konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 650/97. Podľa sťažovateľa okresný súd (a súčasne aj odvolací súd) „v predmetnom občianskom súdnom konaní formálne nekonal so sťažovateľom ako účastníkom konania, hoci zákonom ustanoveným spôsobom preukázal svoje právne a procesné nástupníctvo v konaní a nedoručoval mu zásielky s riadnym označením názvom sťažovateľa ako účastníka konania a na súdu známu adresu sťažovateľa, určenú na doručovanie písomností“.

Porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vidí sťažovateľ v tom, že „Postupom súdu mu bolo znemožnené ďalej riadne, zákonom ustanoveným procesným postupom pokračovať v začatom občianskom súdnom konaní, s cieľom rýchleho a hospodárneho dosiahnutia odstránenia právnej neistoty o predmete sporu účastníkov prostredníctvom meritórneho rozhodnutia súdu“. Sťažovateľ ďalej tvrdí, že okresný súd „nesprávnym postupom najmä pri doručovaní súdnych písomností spôsobil, že rozhodnutie odvolacieho súdu, vyhlásené dňa 24. 07. 2003, nebolo do dňa podania tejto sťažnosti sťažovateľovi ako účastníkovi konania riadne doručené, čím boli spôsobené neopodstatnené, dva roky trvajúce prieťahy v občianskom súdnom konaní“. Dvojročnou nečinnosťou okresný súd porušil podľa sťažovateľa jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v zmysle čl. 127 a čl. 130 písm. f) ústavy v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) jeho sťažnosť predbežne prerokoval a prijal ju na ďalšie konanie a v tomto konaní vyhovel jeho sťažnosti vyslovením nálezu:

„Okresný súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 650/97 porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu a inú právnu ochranu

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nevyhovením žiadosti sťažovateľa ako účastníka konania zo dňa 16. 05. 2005 o doručenie uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 254/03 zo dňa 24. 07. 2003, písomnou odpoveďou Okresného súdu v Žiline zo dňa 03. 06. 2005;

- aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky;

Okresnému súdu v Žiline prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 650/97 ďalej konal riadnym doručením uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co 254/03 zo dňa 24. 07. 2003 sťažovateľovi ako účastníkovi konania.

Priznáva primerané finančné zadostučinenie sťažovateľovi, ktorého právo bolo porušené, v sume 30.000,- Sk.

Okresnému súdu v Žiline ukladá zaplatiť sumu finančného zadostučinenia 30.000,- Sk sťažovateľovi v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Okresnému súdu v Žiline ukladá zaplatiť v rovnakej lehote sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške vyčíslenej právnym zástupcom sťažovateľa pred vyhlásením rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.”

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí, pričom posudzuje, či má predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa

§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa citovaného ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...”

Porušenie citovaného základného práva vidí sťažovateľ v zamietnutí jeho žiadosti o doručenie rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 5 Co 254/03 z 24. júla 2003 okresným súdom. Vo svojej žiadosti doručenej okresnému súdu 19. mája 2005 sťažovateľ uvádza, že pretože mu *„nebolo rozhodnutie odvolacieho súdu riadne doručené na jeho - súdu známu na základe pripojeného písomného oznámenia navrhovateľa zo dňa 20. 10. 1998 - adresu na doručovanie písomností, nemohli byť splnené podmienky náhradného doručovania podľa ust. § 48 ods. 2 OSP a konanie nemohlo byť právoplatne skončené, ako navrhovateľovi bolo na jeho dopyt oznámené”*. Okresný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovel z dôvodov, ktoré uvádza vo svojej odpovedi doručenej právnenému zástupcovi sťažovateľa 7. júna 2005: *„Uvedené rozhodnutie však navrhovateľovi bolo doručované, ale tento si ho v odbernej lehote nevyzdvihol (oznámenie poštového doručovateľa na č. l. 138 spisu). Z uvedeného dôvodu, preto mohlo byť následne rozhodnutie správoplatnené. Okrem toho sa dňa 30. 3. 2005 na tunajší súd dostavil konateľ navrhovateľa RNDr. J. S. - prezident spoločnosti, ktorému bolo doručené uvedené rozhodnutie, čo potvrdil vlastnoručným podpisom na č. l. 142 spisu.”*

Ústavný súd z obsahu spisu zistil, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C 650/97. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom z 11. decembra 2000. Po neúspešnom pokuse doručiť sťažovateľovi predmetný rozsudok 11. apríla 2003 bola zásielka po opakovanom pokuse o doručenie uložená na pošte 14. apríla 2003. Sťažovateľ si ju vyzdvihol prostredníctvom prezidenta združenia RNDr. J. S. 15. apríla 2003, čo je potvrdené jeho podpisom na doručenke obálky. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 6. mája 2003. Proti tomuto rozsudku podal 13. mája 2003 sťažovateľ odvolanie, ktoré bolo uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 5 Co 254/03 z 24. júla 2003 odmietnuté ako oneskorene podané. Rozhodnutie o odvolaní bolo sťažovateľovi neúspešne doručované na adresu jeho sídla 8. októbra 2003 a opakovane 9. októbra 2003 a následne bolo 9. októbra 2003 uložené na pošte. Pretože si adresát v odbernej lehote zásielku nevyzdvihol, bola táto vrátená späť okresnému súdu 29. októbra 2003. Po uplynutí lehoty na náhradné doručenie nadobudlo uznesenie krajského súdu 14. októbra 2003 právoplatnosť.

Z predloženého spisu ďalej vyplýva, že zástupca sťažovateľa sa 30. marca 2005 osobne dostavil na okresný súd a žiadal o doručenie uznesenia krajského súdu, o čom bol vyhotovený úradný záznam. Zo záznamu vyplýva prevzatie rozhodnutia zástupcom sťažovateľa. Právny zástupca sťažovateľa podaním z 19. mája 2005 žiadal opätovne okresný súd o doručenie rozhodnutia krajského súdu. Odpoveďou, ktorou súd nevyhovel tejto žiadosti, doručenu právneho zástupcovi sťažovateľa 7. júna 2005 došlo podľa sťažovateľa k porušeniu ním označeného základného práva.

Ústavný súd preskúmal podanie s priloženými listinnými dôkazmi, ako aj príslušný spis a skonštatoval, že prevzatie rozhodnutia krajského súdu zástupcom sťažovateľa 30. marca 2005 predstavuje úkon, ktorý preňho zakladal možnosť postupovať ďalej v ochrane svojich záujmov v konaní na všeobecnom súde. Zástupca sťažovateľa sa týmto mohol oboznámiť so skutočnosťami, ktoré podľa neho spôsobili porušenie jeho práv, a rozhodnúť o svojom prípadnom ďalšom procesnom postupe. Odmietnutie opätovného doručenia požadovaného rozhodnutia podľa názoru ústavného súdu nepredstavovalo taký zásah všeobecného súdu, ktorý by sám osebe znemožnil sťažovateľovi účinne vystupovať

v konaní pred všeobecnými súdmi. Preto ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci.

2. Tú časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, IV. ÚS 92/04).

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...”

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa súdnej alebo inej právnej ochrany. K porušeniu označeného práva nemôže dôjsť v prípade, ak súd nepokračuje v konaní, ktoré považuje za právoplatne skončené.

Ako už bolo uvedené, konanie vedené pred všeobecnými súdmi (okresným súdom a krajským súdom) bolo právoplatne skončené a rozhodnutie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené náhradnou formou doručenia uložením na pošte 9. októbra 2003 a kópiu právoplatného rozhodnutia si osobne prevzal na okresnom súde 30. marca 2005, kedy sa najneskôr definitívne dozvedel o výsledku konania pred krajským súdom.

Sťažovateľ si teda uplatnil ochranu ústavnosti v čase, keď porušenie označeného práva už nemohlo nastať.

Okrem toho mohol ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietnuť aj pre jej oneskorenosť, pretože od 30. marca 2005, keď sťažovateľ prevzal fotokópiu právoplatného uznesenia krajského súdu, do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu (8. august 2005) uplynula lehota určená pre tento druh konania (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Pretože ústavný súd odmietol sťažnosť v celom rozsahu, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2005